

ÖZGÜN ARAŞTIRMA

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Sigara İçme Prevalansı ve Etkileyen Etmenler ile Sigara Yasağına Karşı Düşünceleri

Pelin ŞAVLI EMİROĞLU, Petek Eylül TANERİ, Ayşe Betül YAPA, Elife GÖKSAL, Rukiye ÇAKIR, Emel İRGİL

Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Bursa.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi (UÜTF) öğrencilerinde sigara içme prevalansını, nikotin bağımlılığını ve etkileyen etmenleri saptamaktır. Kesitsel tipte planlanan araştırmanın evrenini 2012-2013 öğretim yılında UÜTF'de okumakta olan 1440 öğrenci oluşturmuş olup 902 (%62,7) kişi çalışmaya katılmıştır. Çalışmamızda sigara içme sıklığı %22,8 olarak bulundu. Erkekler kadınlara oranla daha erken yaşta sigaraya başlamakta ve daha uzun süre içmektedirler. Öğrencilerin %29,9'u ve sigara içenlerin %77,7'si sigara dışında tütün ürünleri kullanmaktadır. Öğrencilerin %96,5'si (n:863) 4207 sayılı kanununun gerekli ve %63,5'i(n:565) sigarayla ilgili kamu spotu ve sigara paketlerinin üzerindeki uyarıların yararlı olduğunu düşünmektedir. Sigara kullanmayan öğrenciler kullanan öğrencilere göre yasayı daha gerekli bulmakta (χ^2 : 52,1 $p < 0,05$); kamu spotlarının (χ^2 : 48,8 $p < 0,05$) ve sigarayla ilgili sansürlerin daha yararlı olduğunu düşünmektedir (χ^2 : 17,6 $p < 0,05$) Hekim adaylarının hem kendi sağlıklarını hem de toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek için tütün ürünlerinin zararlarıyla ilgili farkındalıklarının artırılması ve aktif öğrenci katılımının olduğu eğitim modüllerinin geliştirilmesi faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: Sigara içme prevalansı. Tütün ürünleri. Tıp fakültesi öğrencileri. 4207 sayılı kanun. Sigaraya karşı tutum.

Smoking Prevalence and Affecting Factors and Associated Factors Thoughts on Smoking Ban Among Students of Uludag University Faculty of Medicine

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the prevalence of smoking, nicotine addiction and affecting factors among Uludag University medical students. This cross-sectional study was carried out in 902 (%62,7) students who accepted to participated to the study of all 1440 students of the Medical School in the term of 2012-2013. The prevalence of smoking was found %22,8. Incomparision to women, men started smoking younger and smoked longer time. %29,9 of students and %77,7 of smoking students was using other tobacco products. About number of law 4207, %96,5 of the students, about public spotlights and warnings on the cigarette packages %63,5 of the students said they found them necessary. Incomparision to nonsmoking students, smoking students found the law (: 52,1 $p < 0,05$), public spotlights (χ^2 : 48,8 $p < 0,05$) and warnings on the packages (χ^2 : 17, $p < 0,05$) more necessary. Conclusion: To protect and improve both students health and public health, it may be useful to increase awareness about hazards of tobacco products and develop educational models which include active student participation

Key Words: The prevalence of smoking. Tobacco products. Medical faculty students. Number of law 4207. Attitudies towards smoking.

Tütün kullanımı tüm dünyada ve özellikle gelişmekte olan ülkelerde en önemli halk sağlığı sorunudur. Dünya üzerinde tütün kullanımı epidemiy boyutuna ulaşmış olup her yıl yaklaşık 600 milyon kişi tütün kullanımına bağlı hastalıklardan dolayı ölmektedir. Ülkemizde

de tütün kullanımının yol açtığı hastalıklardan dolayı her yıl 110 bin kişi ölmektedir¹⁻².

Ülkemizde 1988 yılında yapılan PİAR araştırmasında sigara kullanım oranı %43,6 olarak bulunmuştur. 2008 yılında yapılan bir araştırmada 15 ve daha yukarı yaştaki bireylerin %31,3'ü her gün veya ara sıra tütün ve tütün ürünlerini kullanmakta iken 2012 yılında bu oran yaklaşık olarak %27'ye düşmüştür³⁻⁴.

Sigara içme davranışında sosyal öğrenmenin önemli bir yeri olduğu, sigaraya başlamanın önlenmesinde ve bırakmanın teşvik edilmesinde gençlerin örnek aldıkları kişilerin özendirici tarzda sigara kullanmamaları ve sigarayı bırakmalarının etkisi gösterilmiştir.

Geliş Tarihi: 29 Ağustos 2014
Kabul Tarihi: 04 Aralık 2014

Dr. Pelin ŞAVLI EMİROĞLU
Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Bursa.
Tel: 0 224 295 42 83
e-posta: pelinmestan@gmail.com

tir⁵. Öğretmen, doktor, sanatçı gibi meslek sahibi bireylerin sigara içmesi topluma örnek olması açısından önemlidir. Gelişmiş ülkelerde hekimlerin sigara içme oranı düşüktür. Bu oran ABD 'de %3 İngiltere de %10, Norveç' de %10, İsviçre de %20 olarak bulunmuştur⁶. Ülkemizde yapılan çalışmalar hekimlerde sigara içme alışkanlığının %32,6 ile %66,2 arasında değiştiğini göstermektedir. Bu rakamlar göstermektedir ki; topluma örnek teşkil eden hekimlerdeki sigara içme oranı tüm topluma oranla yüksektir⁷⁻⁹.

Hekimin sigara içmesi, bu alışkanlığa karşı tutumunu ve günlük uygulamasını olumsuz etkileyebilir⁸. Sağlık çalışanlarının genellikle öğrencilik yıllarında sigaraya başladıkları görülmektedir. Bu noktada tıp profesyonellerinin sigaraya hiç başlamamasını sağlamada tıp fakülteleri önemli bir kurumdur¹⁰. Yapılan araştırmalara göre Türkiye'de tıp fakültesi öğrencilerinde sigara içme prevalansı %11,8 ile %44,2 arasında değişmektedir¹¹. Bu çalışmada 2012-2013 öğretim yılında Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde (UÜTF) okuyan öğrencilerde sigara içme prevalansı, nikotin bağımlılığı, bunu etkileyen etmenler ve sigarayla ilgili tutumlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

2012-2013 eğitim-öğretim yılında UÜTF' nde okuyan 1440 öğrenci bulunmaktadır. Araştırma, Nisan-Mayıs 2013 döneminde, 1. sınıftan 6. sınıfa kadar olan tüm öğrencilere anket uygulanarak yapılmıştır. Anket formları, teorik derslere ve uygulama laboratuvarlarına gidilerek, araştırmayı kabul eden öğrencilere uygulanmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Anket formunun ilk bölümünü; sosyodemografik bilgiler ile boş zamanlarında uğraşılan sanatsal aktiviteler ve spor yapma alışkanlığı, ikinci bölümünde Fagerström Nikotin Bağımlılık Testi (FNBT) soruları, üçüncü bölümünde sigara ve sigara yasaklarıyla ilgili düşüncüleri sorulmaktadır. Çalışmanın istatistiksel değerlendirmesinde "SPSS 22 for Windows" paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistiksel değerlendirilmede; aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri ile yüzde değerleri ele alındı. Gruplara ait iki ortalama değer karşılaştırılmasında Student t testi, X² testi uygulandı. Araştırmanın etik kurul onayı UÜTF Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından verilmiştir. (09.04.2013 tarih, 2013- 7/25).

Bulgular

UÜTF'nde öğrenim gören 1440 öğrenciden anket yapıldığı günlerde okula gelmeyen, soruları yanıtlamak istemeyen veya eksik/hatalı yanıtlayan 538 kişi bulunmaktadır. Sonuç olarak çalışmaya 902 (%62,6) kişi dahil edilmiştir. Yanıtlama oranı % 62,6'dır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 48,9'u (n=441) kadın; % 51,1'i (n=461) erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 22,6± 2,6 (minimum=18, maksimum=49) ve %99'u (n=893) bekardır. Sigara içenler; sürekli ve ara sıra sigara içenler ile maruziyet göz önüne alınarak daha önce içmiş olup bırakanlar olarak kabul edilmiştir. Buna göre çalışmamızda sigara içme prevalansı %22,8 (n=206) olarak bulunmuştur. Sigara içen öğrencilerin ilk sigara içme yaşı 15,6±4,5'dir. Öğrenciler ortalama 4,5±3,2 yıl sigara içerken kadınlar 3,6±2,4 yıl; erkekler 4,7±3,4 yıl sigara içtiklerini belirtmişlerdir. Erkekler kadınlara oranla daha erken yaşta sigara içmeye başlamış (p<0,001) ve daha uzun süredir sigara içmektedirler (p=0,042). Öğrencilerin %28,9'u (n=261) ara sıra, %1'i (n=9) sürekli olarak sigara harici tütün ürünlerini (nargile, pipo, puro vb) kullanmaktadır. Bu oran sigara içen öğrencilerde sırasıyla %73,3 (n=151) ve %4,4'tür (n=9). Sigara kullanımı anlamlı olarak ileri sınıflarda artmakta ve %35,1 ile en yüksek sigara kullanımı 6. Sınıf öğrencilerindedir. Öğrencilerin %76,7'sinin (n=692) ve sigara içen öğrencilerinse %90,3' ünün (n=186) çevresinde sigara içen biri bulunmaktadır. Arkadaşlarıyla kalan öğrenciler (%43,2 n=89) anlamlı olarak diğer sigara içen öğrencilere oranla daha fazla sigara içmektedirler (p< 0,001) (Tablo I).

Tablo I. Çalışmaya katılan öğrencilerin sigara içme durumuna göre özellikleri (%)

	Sigara İçmeyen *	Sigara İçen*	Toplam*	p
Cinsiyet				
Kadın	389 (55,9)	52 (25,2)	441 (48,9)	<0,001
Erkek	307 (44,1)	154 (74,8)	461 (51,1)	
Medeni durum				
Evli	4 (0,6)	5 (2,4)	9 (1,0)	0,033
Bekar	692 (99,4)	201 (97,6)	893 (99,0)	
Sınıf				
1.sınıf	122 (17,5)	22 (10,7)	144 (16,0)	0,001
2. sınıf	129 (18,5)	31 (15,1)	160 (17,7)	
3. sınıf	131 (18,8)	35 (17,0)	166 (18,4)	
4. sınıf	127 (18,3)	32 (15,5)	159 (17,6)	
5. sınıf	89 (12,8)	33 (16,0)	122 (13,5)	
6. sınıf	98 (14,1)	53 (25,7)	151 (16,8)	
Yaşanılan yer				
Anne-baba	119 (17,1)	30 (14,6)	149 (16,5)	<0,001
Akraba	14 (2,0)	4 (1,9)	18 (2,0)	
Arkadaşlar	253 (36,4)	89 (43,2)	342 (37,9)	
Tek başına	85 (12,2)	49 (23,8)	134 (14,9)	
Yurt	220 (31,6)	30 (14,6)	250 (27,7)	
Diğer	5 (0,7)	4 (1,9)	9 (1,0)	
Çevresinde sigara kullanan kişi				
Var	425 (61,1)	186 (90,3)	611 (67,7)	<0,001
Yok	271 (38,9)	20 (9,7)	291 (32,3)	
Toplam**	696(77,2)	206 (22,8)	902 (100,0)	

*: Sütun Yüzdesi

** : Satır Yüzdesi

Tıp Öğrencilerinde Sigara İçme Prevalansı

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 50,9'u (n=459) boş zamanlarında sanatın herhangi bir dalıyla (müzik, resim, tiyatro vb) ilgilenmekte ve %35'i (n=316) düzenli fiziksel aktivite (haftada en az 150 dakika hafif ve orta şiddette yada 75 dakika şiddetli egzersiz) yapmaktadır. Sigara içen öğrencilerle içmeyen öğrenciler arasında sanatla ilgilenmek (p=0,255) ve spor yapma bakımından anlamlı fark yoktur (p=0,598). Öğrencilerin % 75,4'ü (n=672) ve sigara içen öğrencilerin de %69,5'i (n=141) sağlıklarını iyi/çok iyi olarak değerlendirmiştir (p=0,206).

Tablo II. Çalışmaya katılan öğrencilerin sigaraya karşı tutumları (%)

	Sigara içmeyen*	Sigara içen*	Toplam*	p
Yasa				
Gerekli ve uygulanıyor	146 (71,9)	443 (64,1)	589 (65,9)	<0,001
Gerekli ama uygulanmıyor	36 (17,7)	238 (34,4)	274 (30,6)	
Gereksiz	21 (10,4)	10 (21,5)	31 (3,5)	
Toplam**	203 (22,7)	691 (77,3)	894 (100,0)	
Kamu spotu ve paketlerdeki uyarılar				
Yararlı	95 (46,8)	470 (68,5)	565 (63,6)	<0,001
Gereksiz	93 (45,8)	145 (21,2)	238 (26,8)	
Fikrim yok	15 (7,4)	71 (10,3)	86 (9,6)	
Toplam**	203 (22,8)	686 (77,2)	889 (100,0)	
Sansür				
Yararlı	53 (26,1)	295 (42,8)	348 (39,0)	<0,001
Gereksiz	140 (69,0)	368 (53,4)	508 (57,0)	
Fikrim yok	10 (4,9)	26 (1,8)	36 (4,0)	
Toplam**	203 (22,8)	689 (77,2)	892 (100,0)	
Hekimlerin sağlık kuruluşlarının çevresinde hasta yakınlarının görebileceği şekilde sigara içmesi				
Yararlı	79 (39,0)	536 (78,0)	615 (69,1)	<0,001
Gereksiz	106 (52,2)	109 (15,9)	215 (24,2)	
Fikrim yok	18 (8,8)	42 (6,1)	60 (6,7)	
Toplam**	203 (22,8)	687 (77,2)	890 (100,0)	
Tıp eğitimi ile sigara içme sıklığı arasındaki ilişki				
Artıyordu	160 (78,8)	427 (62,1)	587 (65,9)	<0,001
Azaltıyordu	13 (6,4)	58 (8,4)	71 (8,0)	
Etkilemiyordu	30 (14,8)	203 (29,5)	233 (26,1)	
Toplam**	203 (22,8)	688 (77,2)	891 (100,0)	

*: Sütun yüzdesi

** : Satır yüzdesi

Öğrencilerin %96,5'i (n=863) ve sigara içen öğrencilerin de %89,7' si (n=182) 19.07.2009 tarihinde yürürlüğe giren 4207 sayılı kanununu gerekli bulmaktadır. Öğrencilerin %63,5'i (n=565) medyada yer alan sigaranın zararlarıyla ilgili kamu spotlarının ve sigara paketleri üzerindeki sağlıkla ilgili uyarıların yararlı olduğunu ve sigarayı bırakmaya teşvik ettiğini, %39,0'u (n=348) film ve dizilerde uygulanan sigara

rayla ilişkili sansürün yararlı olduğunu düşünmektedir. Sigara kullanmayan öğrenciler sigara kullananlara göre yasayı daha çok gerekli bulmakta (p< 0,001); kamu spotlarının (p< 0,001) ve sigarayla ilgili sansürlerin daha yararlı olduğunu düşünmektedir (p< 0,001). Sigara içmeyen öğrenciler (%78,0 n=536) sigara içen öğrencilere göre (%39,0 n=79) daha yüksek oranda hekimlerin hasta ve hasta yakınlarının görebileceği şekilde hastane çevresinde sigara içmemeleri gerektiğini düşünmektedir (p<0,001).

Öğrencilerin %65,9'u (n=587) tıp eğitiminin sigara içme sıklığını artırdığını düşünmektedir. Sigara kullanmayan öğrenciler kullanan öğrencilere göre tıp eğitiminin daha çok artırdığını düşünmektedirler. Sigara içen ve içmeyen öğrenciler arasında fark olmamakla birlikte çalışmaya katılan tüm öğrencilerin %64,3'ü (n=570) 3. sınıfta sigara seçmeli dersini almadığını ve almayı düşünmediğini belirtmiştir (Tablo II).

Tablo III. Sigara içen öğrencilerin 4207 sayılı kanun ve sigara yasaklarıyla ilgili görüşleri (%)

	Sigarayı bırakmayı düşünenler*	Sigarayı bırakmayı düşünmeyenler*	Toplam*	p
Yasa				
Gerekli buluyorum	118 (92,2)	18 (72,0)	136 (88,9)	0,008
Gerekli bulmuyorum	10 (7,8)	7 (18,0)	17 (11,1)	
Endişe duyma				
Evet	97 (75,8)	7 (28,0)	104 (68,0)	<0,001
Hayır	31 (24,2)	18 (72,0)	49 (32,0)	
Hekimlerin sağlık kuruluşlarında sigara içmeli mi				
İçmemeli	42 (32,8)	3 (12,0)	45 (29,4)	0,036
Sakinca görmüyorum/ fikrim yok	86 (67,2)	22 (88,0)	108 (70,6)	
Toplam**	128 (83,7)	25 (16,3)	153(100,0)	

*: Sütun yüzdesi

** : Satır yüzdesi

Sigara içen öğrencilerin FNBT puan ortalaması 2,97±2,64 (hafif düzeyde bağımlı)'dür. Kadınlarla FNBT puanı=2,23± 2,1, erkeklerde ise 3,09 ± 2,8 olarak bulunmuş ve aralarında bağımlılık düzeyi açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır (p=0,117). Sigara içen öğrenciler sigara için ayda ortalama 159,8±104,5 TL harcamakta olup aylık ortalama gelirlerinin %21,0'ini sigaraya harcamaktadırlar. Sigara içen öğrencilerin %83,7'si (n=128) sigarayı bırakmayı düşünürken, %48,4'ü (n=74) bunun için çaba gösterdiğini %35,4'ü ise (n=54) bunun için herhangi bir çaba göstermediğini belirtmiştir. Sigara içen öğrencilerin en sık bırakma nedenleri; sigaranın sağlığına zararlı olduğunu düşünmeleri (%53,7 n=95) ve ekonomik nedenlerken (% 27,7 n=49); bırakmak isteme nedenleri ise en sık %36,7 (n=72) ile keyif almala-

rı ve % 25,5 (n=46) ile stres attıklarını düşünmeleri olmuştur. Sigarayı bırakmayı düşünenler bırakmayı düşünmeyenlere göre; sağlıklarının bozulmasından anlamlı olarak daha fazla endişe etmekte ($p<0,001$); 4207 sayılı kanununu daha gerekli bulmakta ($p=0,008$) ve hekimlerin sağlık kuruluşlarının çevresinde hasta yakınlarının görebileceği şekilde sigara içmemeleri gerektiğini düşünmektedir ($p=0,036$) (Tablo III).

Tartışma

Bu çalışmada 2012-2013 öğretim yılında UÜTF öğrencilerinde sigara içme prevalansı %22,8 olarak bulunmuştur. Fakültemizde 2000 ve 2007 yıllarında yapılan çalışmalarda sırasıyla sigara kullanım oranları %21,8 ve %17,3'tür¹¹⁻¹². Bizim fakültemizde önceki yıllara göre sigara içme prevalansında ciddi bir azalma görülmemekle birlikte Aykut ve ark. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde yaptıkları çalışmada sigara içme oranı 1985 yılında %25,9 iken 2005'de %17,7'ye gerilemiştir¹³. İrlanda'da bir üniversitedeki tıp fakültesi öğrencilerinde 1973 yılındaki sigara içme prevalansı %28,8 iken 2002 da %9,5'e gerilemiştir¹⁴. Bizim çalışmamızda sigara kullanımını anlamlı olarak ileri sınıflarda artmakta ve %35,1 ile en yüksek sigara kullanım sıklığı 6. sınıf öğrencilerindedir. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapılan bir araştırmada da 6. sınıf öğrencilerinde sigara kullanım oranı %55,8 olarak bulunmuştur¹⁵.

Çalışmamızda sigaraya başlamada en sık nedenler %33,8 ile merak ve %19,1 ile keyif almak olarak bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda nedenler arasında en sık merak, stres/can sıkıntısı ve arkadaş etkisi yer almaktadır^{11,16-18}. Her ne kadar bizim çalışmamızda sanatla ilgilenenler ve ilgilenmeyenler arasında sigara içme açısından anlamlı bir farklılık saptanmamış olsa da Mayda ve ark. Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde yaptığı bir çalışmada, herhangi bir sanat dalı ile ilgilendiğini söyleyenlerde sigara içme sıklığı istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur¹⁶.

Bizim çalışmamızda Mayda ve ark. yaptığı çalışmadaki gibi tıp fakültesi öğrencilerinin %90'ından fazlası 4207 sayılı kanunun gerekli olduğunu düşünmektedir¹⁷. Göktaş ve ark. yaptığı çalışmada tıp fakültesi ve meslek yüksek okulu öğrencilerinin yasanın etkili olacağını düşünme oranı %83, Akpınar ve ark. birden fazla fakülte öğrencilerinde yaptığı çalışmada bu oran %76,2'dir¹⁹⁻²⁰.

Baykan ve ark. yaptığı çalışmada sigara kullanmayan öğrenciler sigara kullananlara göre anlamlı olarak sigara ile ilgili yasal düzenlemeleri gerekli bulmuşlardır. Bizim çalışmamızda da sigara kullanmayan öğrenciler sigara kullananlara göre yasayı daha çok ge-

rekli bulmaktadır²¹. Kartal ve ark yaptıkları çalışmada ise bizim yaptığımız çalışmamıza benzer olarak öğrencilerin yarısından fazlası sigara paketlerinin üzerindeki sağlıkla ilgili uyarıların yararlı olduğunu ve sigarayı bırakmaya teşvik ettiğini düşünmektedir²².

Ülkemizde tütün kullanımı sorgulanırken sigara kullanımına odaklanılmakta ve kullanımı giderek artmakta olan nargile ve puro gibi sigara dışındaki tütün kullanımını göz ardı edilmektedir. Akpınar ve ark. yaptıkları çalışmada üniversite öğrencilerinin %15,4'ü sigara ve nargile içmekteyken, %12,7'si sadece nargile içmektedir²⁰. Kanada'da bir tıp fakültesinde yapılan çalışmada şaşırtıcı olarak sigara dışındaki diğer tütün ürünlerinin (puro, nargile) kullanılma oranı çok yüksek (%80,4) bulunmuştur²³. Londra Kraliyet Koleji'nde okuyan tıp fakültesi öğrencilerinde yapılan bir başka araştırmada öğrenciler arasında nargile içme oranı %11,0, hayatında en az bir kez içenlerin oranı ise %51,7 olarak bulunmuştur²⁴. Poyrazoğlu ve ark. Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinde yaptıkları çalışmada nargile içme oranı %28,6 bulunmuştur²⁵. Bizim çalışmamızda sigara kullanan öğrencilerde nargile içme oran %77,3 iken çalışmaya katılan tüm öğrencilerde %29,9'dir.

Çalışmamızda, önemli bir bulgu olarak sigara içmeyen öğrencilerin dörtte üçüne yakını hekimlerin hasta ve hasta yakınlarının görebileceği şekilde hastane çevresinde sigara içmemeleri gerektiğini düşünmektedir. Şu anda yürürlükte olan kanun sadece kapalı alanda sigara içilmesini yasaklıyor olsa da çalışmamızda ortaya çıkan bu sonuç, öğrencilerin topluma davranışlarıyla rol model olan hekimlerin sağlık kurumlarında hastaların görebileceği alanlarda sigara içmemeleri gerektiğini düşündürmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan tıp fakültesi öğrencilerinden her beş öğrenciden birinin sigara içiyor olması geleceğin hekimlerinin meslek yaşamlarında tütünle verecekleri mücadelenin başarısı açısından son derece düşündürücüdür. Sigara kullanımı ile ilgili ülkemizde birçok araştırma varken kullanımı giderek artmakta olan tütün dışı ürünlerle ilgili yeteri kadar araştırma bulunmamaktadır. Ülkemizde kapalı ortamlarda uygulanmakta olan dumansız hava sahası uygulamalarının kapsamının genişletilerek hastanelerde de bulunan parklar, ortak kullanılan açık alanlar ve hastane binalarının girişlerinin önu gibi hasta yakınlarının görebileceği yerlerinde de kapsam içine alınması hekimleri örnek alan hasta yakınlarını sigarayı bırakmaya teşvik edebilir.

Tıp fakültesinde okuyan öğrencilerin sigaraya başlama nedenleri arasında can sıkıntısı, stres ve tıp eğitiminin ağırlığı gösterilmektedir. Dolayısıyla üniversite içerisinde öğrencilerin ilgi alanlarına göre sosyal alanlar

Tıp Öğrencilerinde Sigara İçme Prevalansı

oluşturulması ve öğrencilerin ilgi alanlarına göre bu alanlara yönlendirilmeleri tütünle mücadelede etkili bir girişim olacaktır.

Kısıtlılıklar

Çalışmamızda örneklem seçilmeyip tüm evrenin %62,7'sine ulaşılmıştır. Devamsızlık, yanıtlamayı istememe, eksik ve yanlış yanıtlama nedeniyle öğrencilerin %37,3'ü (n=538) çalışma dışında bırakılmıştır. Demografik özelliklerini ve sigara içme durumunu tam olarak yanıtlayan öğrenciler çalışmaya dahil edilmiştir. O nedenle bulgular yanıtlayanlar üzerinden hesaplanmıştır.

Kaynaklar

1. DSÖ Küresel tütün salgını raporu, 2008 MPOWER
2. http://www.who.int/tobacco/health_priority/en/index.html (son erişim:10.06.2014)
3. Sağlık ve sosyal yardım bakanlığı sigara alışkanlıkları ve sigarayla mücadele kampanyası kamuoyu araştırması PİAR,1988
4. TÜİK, Haber Bülteni, Sayı 13142, Ağustos 2012.
5. Herken H, Özkan İ, Çilli A.S. Telcioğlu M, Kucur R. Sigara Kullanma Davranışlarında Sosyal Öğrenmenin Etkisi. Bağımlılık Dergisi 2000; 1:1:38-42.
6. Özyurt L. Hekimlerin sigara içme davranışlarının bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Örneği,(Yüksek Lisans Tezi); Ankara:Gazi Üniversitesi, 2006.
7. Tezcan S, Yardım N. Türkiye'de Çeşitli Sağlık Kurumlarında Doktor, Hemşire ve Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sigara İçme Boyutu, Tüberküloz ve Toraks Dergisi 2003; 51(4): 390-7.
8. Cirit M, Orman A, Ünlü M. Afyon'da hekimlerin sigara içme alışkanlığı Toraks Dergisi, 2002;253-6.
9. Kosku N, Koşku M, Çıkrıkçıoğlu U, Tümer Z. Ö. Toraks Derneği Üyelerinin Bilgi, Tutum ve Davranışları, Toraks Dergisi, 2003;4(3): 223-30.
10. Çalışkan D, Çulha G, Sarışen Ö, Karpuzoğlu S, Tunçilek A. Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrenci ve çalışanlarının sigara içme durumu ve etkili faktörler Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası 2005; 58: 124-31.

11. Vatan İ, Ocakoğlu H, İrgil E. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde sigara içme durumunun değerlendirilmesi, TAF Preventive Medicine Bulletin, 2009;8(1) :43-8.
12. İrgil E, Erkenci Y, Güner R, Bağcı S. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sigara ve Alkol Kullanma Alışkanlıkları. Bursa Devlet Hast. Bült. 1999; 15: 135-8.
13. Aykut M, Günay O, Öztürk Y. Erciyes Üniversitesi Öğrencilerinde Sigara İçme Durumunun 1985- 2005 Yılları Arasındaki Değişimi. Erciyes Tıp Dergisi (Erciyes Medical Journal) 2009;31(2):126-34.
14. Boland, M., Fitzpatrick, P., Scallan, E., Daly, L., Herity, B., Horgan, J., & Bourke, G. (2006). Trends in medical student use of tobacco, alcohol and drugs in an Irish university, 1973–2002. *Drug and Alcohol Dependence*, 85(2), 123-8.
15. Akvardar, Y., Demiral, Y., Ergor, G., & Ergor, A. (2004). Substance use among medical students and physicians in a medical school in Turkey. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 39(6), 502-6.
16. İlhan F, Aksakal FN, Dr İlhan MN, Aygün R.Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin sigara içme durumu TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 2005: 4 (4):188-97.
17. Mayda AS, Tufan N, Baştaş S.Düzce Tıp Fakültesi öğrencilerinin sigara konusundaki tutumları ve içme sıklıkları, TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni, 2007: 6 (5)364-70.
18. Özer AÖ, Ünalacak M, İlhami İ. Sigara ile ilgili yasal düzenlemenin sağlık personelinin sigara kullanımına etkileri, Euras J FamMed 2013; 2(3): 127-32.
19. Göktalay T ve arkadaşları. Sağlık eğitimi alan 3 ve 4. sınıf öğrencilerinde sigara kullanımı ve etkileyen faktörler: İzlem araştırması. Tüberküloz ve Toraks Dergisi 2011; 59(4): 355-61.
20. Akpınar EE, Akpınar S, Gülhan M. Üniversite Öğrencilerinin Tütün Kullanımı ve Konu ile İlgili Bilgi Düzeyleri. Solunum Dergisi,2010; 12(1): 1–6.
21. Baykan Z., Naçar M., Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Sigara Kullanımı, Dicle Tıp Dergisi, 2014;41 (3):483-90.
22. Kartal M, Mıdık Ö, Büyükakkuş A. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinde sigara kullanımı ve yaşam kalitelerine etkisi, Türk Toraks Dergisi, 2012; 13.
23. Vanderhoek AJ, Hammal F, Chappell A, Wild TC, Raupach T, Finegan BA. Future physicians and tobacco: an online survey of the habits, beliefs and knowledge base of medical students at a Canadian University, Tobacco Induced Diseases 2013, 11:9.
24. Jawad M, Abass J, Hariri A, Rajasooriar KG, Salmasi H, Millett C, Hamilton FL. Waterpipesmoking: prevalence and attitudes among medical students in London, IntJTubercuLungDissease 17(1):137–40.
25. Poyrazoglu et al., Waterpipe (narghile) smoking among medical and non-medical university students in Turkey, UpsalaJournal of MedicalSciences. 2010; 115: 210–6.

